

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

DRUGI ODJEL

PREDMET STOJEVIĆ protiv HRVATSKE

(Zahtjev br. 39852/20)

PRESUDA

STRASBOURG

4. ožujka 2025.

Ova presuda je konačna, no može biti podvrgnuta uredničkim izmjenama.

INTERPRETA
prijevodi i sudski tumači

U predmetu Stojević protiv Hrvatske,

Europski sud za ljudska prava (Drugi odjel), zasjedajući u odboru u sastavu:

Anja Seibert-Fohr, *predsjednica*,
Davor Derenčinović,
Gediminas Sagatys, *suci*,

i Dorothee von Arnim, *zamjenica tajnika Odjela*,
uzimajući u obzir:

zahtjev (br. 39852/20) protiv Republike Hrvatske koji je 31. kolovoza 2020. Sudu podnio, na temelju članka 34. Konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda („Konvencija“), hrvatski državljanin, g. Zvonko Stojević („podnositelj zahtjeva“), rođen 1952. godine, živi u Beču, te kojeg zastupa gđa V. Drenški Lasan, odvjetnica u Zagrebu;

odluku da se Vladu Republike Hrvatske („Vlada“), koju zastupa njezina zastupnica, gđa Š. Stažnik, obavijesti o prigovoru u vezi s pravom na mirno uživanje vlasništva, te da se preostali dio zahtjeva proglasi nedopuštenim;

očitovanja stranaka;

nakon vijećanja zatvorenog za javnost 4. veljače 2025.,

donosi sljedeću presudu koja je usvojena na navedeni datum:

PREDMET SPORA

1. Predmet se odnosi na oduzimanje 100.000 eura (EUR) u gotovini koje podnositelj zahtjeva nije prijavio hrvatskim carinskim vlastima prilikom izlaska iz Hrvatske.

2. Dana 7. prosinca 2011. podnositelj zahtjeva pokušao je prijeći hrvatsku granicu noseći 100.000 eura u gotovini, koje nije prijavio carinskim vlastima. Novac je privremeno oduzet.

3. Protiv njega je pokrenut prekršajni postupak budući da je prijenos gotovine u vrijednosti većoj od 10.000 EUR preko državne granice bez prijave carinskim službama bio prekršajno djelo na temelju domaćeg zakona kojim se uređuje devizno poslovanje i sprječavanje pranja novca.

4. Podnositelj zahtjeva je u svojoj obrani naveo, između ostalog, da je taj novac pozajmio od izvjesnog gospodina A.P. za potrebe dobivanja zajma u Ujedinjenom Kraljevstvu, kamo je putovao navedenog dana. Podnositelj zahtjeva dostavio je potvrdu koju je supotpisao A.P., kojom se potvrđuje da mu je A.P. pozajmio novac, te da ga je podnositelj trebao vratiti s (neodređenim) kamatama. U postupku je svjedočio A.P. koji je potvrdio da je pozajmio novac podnositelju zahtjeva.

5. Odlukom od 21. veljače 2014. Ministarstvo financija proglasilo je podnositelja zahtjeva krivim za prekršaj za koji je optužen, izreklo mu je novčanu kaznu u iznosu od 5.000 hrvatskih kuna (oko 665 EUR) i oduzelo cjelokupni iznos od 100.000 EUR u gotovini. Ministarstvo je utvrdilo da je obrana podnositelja zahtjeva neuvjerljiva te da nije uspio dokazati ni

legitimno podrijetlo novca, odnosno da mu ga je pozajmio A.P., kao ni njegovu svrhu.

6. Visoki prekršajni sud je presudom od 16. prosinca 2015. odbio žalbu podnositelja zahtjeva kojom je osporavao mjeru oduzimanja i potvrdio odluku Ministarstva.

7. Ustavni sud je 15. travnja 2020. odbio ustavnu tužbu podnositelja zahtjeva u kojoj je, između ostalog, prigovorio povredi prava vlasništva, o kojoj je zastupnik podnositelja zahtjeva obaviješten 20. travnja 2020.

8. Pred Sudom je podnositelj zahtjeva prigovorio, na temelju članka 1. Protokola br. 1 uz Konvenciju, da je mjera oduzimanja bila nerazmjerna jer mu je njome nametnut prekomjeren teret, čime je došlo do povrede prava na mirno uživanje njegovog vlasništva.

OCJENA SUDA

NAVODNA POVREDA ČLANKA 1. PROTOKOLA BR. 1 UZ KONVENCIJU

A. Dopuštenost

9. Vlada je iznijela prigovor nedopuštenosti, tvrdeći da se podnositelj zahtjeva ne može smatrati žrtvom povrede članka 1. Protokola br 1. Navela je da je podnositelj zahtjeva, kao što je slučaj u predmetima *Dagostin protiv Hrvatske* (odl.) [Odbor], br. 67644/12, 23. svibnja 2017. i *Dolić i Hasani protiv Hrvatske* (odl.) [Odbor], br. 10647/17 i 39650/17, 14. lipnja 2022., svoju cjelokupnu obranu pred domaćim tijelima vlasti zasnivao na tvrdnji da oduzeta gotovina nije pripadala njemu, već da je bila vlasništvo A.P.-a od kojeg ju je pozajmio.

10. Prvo, Sud napominje da je podnositelj zahtjeva, nastojeći dokazati zakonito podrijetlo novca, doista tvrdio da ga je pozajmio od A.P.-a. Međutim, ta tvrdnja ne može se tumačiti na način da je zaniijekao da je vlasnik gotovine o kojoj je riječ. U tom kontekstu Sud napominje da, sukladno članku 499. stavku 2. hrvatskog Zakona o obveznim odnosima, koji uređuje ugovore o zajmu, zajmoprimac stječe pravo vlasništva na primljenom novcu te se obvezuje zajmodavcu vratiti poslije stanovitog vremena isti iznos novca.

11. Stoga ovaj predmet treba razlikovati od predmeta *Dagostin*, gore citiran, stavak 25., u kojem je podnositelj zahtjeva tvrdio da je dio oduzetog novca pripadao njegovoj majci, i predmeta *Dolić i Hasani*, gore citiran, stavci 4. i 14., u kojem su podnositelji zahtjeva tvrdili da je oduzeti novac pripadao trećim stranama.

12. Što je još važnije, Sud primjećuje da su domaći sudovi ocijenili da su tvrdnje podnositelja zahtjeva neuvjerljive te su smatrali da nije uspio dokazati da je primio novac kao zajam od A.P. U tim okolnostima, ono što

je važno jest činjenica da je podnositelj zahtjeva bio u posjedu oduzete gotovine te da nitko osim podnositelja zahtjeva nije tvrdio da je ta gotovina njegovo vlasništvo, uključujući A.P.-a, koji je potvrdio da je pozajmio novac podnositelju zahtjeva (vidi stavak 4.).

13. S obzirom na navedeno i uzimajući u obzir sudsku praksu Suda u pogledu ovog pitanju (vidi *Ziaunys protiv Republike Moldavije*, br. 42416/06, stavci 30.-32., 11. veljače 2014.), iz navedenog slijedi da se za podnositelja zahtjeva, budući da je bio u posjedu predmetne gotovine, mora pretpostaviti da ima pravo vlasništva nad njom. Budući da niti u domaćem postupku niti u postupku pred Sudom nije predložen dokaz u korist suprotnog zaključka, prigovor Vlade mora se odbaciti (usporedi, suprotno tome, predmet *Eliseev i Ruski Elitni Klub protiv Srbije* (odl.), br. 8144/07, stavak 34., 10. srpnja 2018.).

14. Sud primjećuje da ovaj prigovor nije očigledno neosnovan u smislu članka 35. stavka 3. točke (a) Konvencije niti nedopušten na bilo kojoj drugoj osnovi. Stoga se mora proglasiti dopuštenim.

B. Osnovanost

15. Sud je već utvrdio povredu članka 1. Protokola br. 1 uz Konvenciju u predmetima u kojima su otvorena pitanja koja su slična onima u ovom predmetu (vidi *Boljević protiv Hrvatske*, br. 43492/11, 31. siječnja 2017.; i *Imeri protiv Hrvatske*, br. 77668/14, 24. lipnja 2021.). U tim je predmetima [Sud] ocijenio da oduzimanje cjelokupnog iznosa ili značajnih dijelova gotovine koju podnositelji zahtjeva nisu prijavili prilikom prelaska državne granice predstavlja miješanje u njihovo pravo vlasništva, odnosno kontrolu upotrebe dotičnog vlasništva u smislu drugog stavka članka 1. Protokola br. 1 (vidi predmete *Boljević*, stavci 37.-38., i *Imeri*, stavci 65.-66., gore citirani). Sud nadalje ponavlja da, kako bi bile razmjerne, težina sankcija mora odgovarati težini povreda zbog kojih ih se izriče, odnosno nepoštivanju obveze prijavljivanja, a ne težini neke pretpostavljene povrede koja zapravo nije utvrđena (vidi *Boljević*, stavak 44., i *Imeri*, stavci 84. i 87.). U tim predmetima mjera oduzimanja bila je izrečena (uz novčanu kaznu) isključivo zbog toga što podnositelji zahtjeva nisu prijavili predmetni novac carinskim tijelima, a da pritom nisu bili optuženi ni za kakva kaznena djela u vezi s tim novcem, poput pranja novca, i da podnositelji zahtjeva nisu izbjegli bilo kakve carinske obveze, pri čemu je Sud ocijenio da oduzimanje značajnih iznosa dotičnog novca kao dodatne sankcije uz novčanu kaznu nije bilo razmjerno zato što je nametnulo prekomjeran teret podnositeljima zahtjeva (vidi *Boljević*, stavci 41.-46., i *Imeri*, stavci 84.-94.).

16. Nakon ispitivanja svih materijala koji su mu dostavljeni, Sud ne nalazi nikakvu činjenicu ili tvrdnju koja bi ga mogla uvjeriti da donese drukčiji zaključak o osnovanosti ovog zahtjeva.

17. Stoga je došlo do povrede članka 1. Protokola br. 1 uz Konvenciju.

PRIMJENA ČLANKA 41. KONVENCIJE

18. Podnositelj zahtjeva potraživao je 100.000 EUR na ime naknade imovinske štete. Također je potraživao zatezne (obične) kamate obračunate na predmetni iznos počevši od 8. prosinca 2011. do datuma plaćanja koja je jednaka najnižoj kreditnoj stopi Europske središnje banke tijekom razdoblja neplaćanja, uvećanoj za tri postotna boda. U konačnici, podnositelj zahtjeva potraživao je 4.120 EUR na ime troškova i izdataka nastalih pred domaćim sudovima i 1.629,75 EUR na ime troškova i izdataka nastalih pred Sudom.

19. Vlada je osporila ta potraživanja.

20. Sud je utvrdio da je podnositelju zahtjeva oduzet iznos od 100.000 EUR protivno članku 1. Protokola br. 1. Stoga prihvaća podnositeljev zahtjev za naknadu imovinske štete te mu dosuđuje 100.000 EUR na ime naknade imovinske štete, uvećano za sav porez koji bi se mogao zaračunati na taj iznos. Što se tiče zateznih kamata, Sud napominje da podnositelj zahtjeva nije naveo točan iznos tih kamata. Stoga mu ne dosuđuje nikakav iznos po toj osnovi (usporedi *Boljević*, gore citirano, stavak 53.).

21. Prema sudskoj praksi Suda, podnositelj zahtjeva ima pravo na naknadu troškova i izdataka samo u mjeri u kojoj je dokazano da su oni stvarno nastali i bili potrebni te da je njihov iznos razuman. Sud u ovom predmetu, uzimajući u obzir informacije koje posjeduje i prethodno navedene kriterije, smatra razumnim dosuditi iznos od 4.120 EUR na ime troškova i izdataka nastalih u postupcima pred domaćim tijelima te iznos od 1.629,75 za postupak pred Sudom, uvećano za sav porez koji bi se mogao zaračunati podnositelju zahtjeva.

IZ TIH RAZLOGA SUD JEDNOGLASNO

1. *proglašava* zahtjev dopuštenim;
2. *presuđuje* da je došlo do povrede članka 1. Protokola br. 1 uz Konvenciju;
3. *presuđuje*
 - (a) da tužena država treba isplatiti podnositelju zahtjeva, u roku od tri mjeseca, sljedeće iznose:
 - (i) 100.000 EUR (sto tisuća eura), uvećano za sav porez koji bi se mogao zaračunati, na ime naknade imovinske štete;
 - (ii) 5.749,75 EUR (pet tisuća sedamsto četrdeset devet eura i sedamdeset pet centi), uvećano za sav porez koji bi se mogao zaračunati podnositelju zahtjeva, na ime naknade troškova i izdataka;

- (b) da se od proteka prethodno navedena tri mjeseca do namirenja plaća obična kamata na navedene iznose koja je jednaka najnižoj kreditnoj stopi Europske središnje banke tijekom razdoblja neplaćanja, uvećanoj za tri postotna boda;

4. odbija preostali dio zahtjeva podnositelja za pravednom naknadom.

Sastavljeno na engleskom jeziku i otpravljeno u pisanom obliku dana 4. ožujka 2025., u skladu s pravilom 77. stavcima 2. i 3. Poslovnika Suda.

Dorothee von Arnim
zamjenica tajnika

Anja Seibert-Fohr
predsjednica